

ST. OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 12 / 13

86. ÅRGANG

22. JUNI

1974

SOMMERTEMA Side 182 - 184

Fra bispedømmet

Pastor *Anton Taxt* løses herved ifølge sin leges råd på egen anmodning fra sin stilling som rektor for St. Mikael's Kapell i Moss fra og med 1. juli i år. Han innvilges etter søknad et års tjenestefrihet.

Kapellet som hører til Fredrikstad Menighet vil inntil videre bli betjent av Franciskanerne uten fastboende prest.

Oslo, 12. juni 1974.

† John W. Gran
Biskop.

FRA BISPEDØMMET

Journalist *Johs. Bruce* er utnevnt til O.K.B.'s korrespondent til det internasjonale nyhetsbyrå KNA.

NORDISK BISPEKONFERANSE

oppnevner kvinne som korresponderende medlem av den romerske kommisjon «Kvinnen i Samfunnet».

Vi henviser til tidligere melding i «St. Olav» om at den Nordiske Bispekonferanse anmodet Statssekretariatet i Vatikanet om å invitere en kvinne fra de nordiske land til å tre inn som medlem av den nyopprettede pavelige kommisjon som har til oppgave å utrede kvinnens plass i Kirken.

Statssekretæren, Kardinal Villots svar var negativt forsåvidt som man ikke lenger hadde anledning til å utvide medlemmenes antall, men positivt i og med at Bispekonferansen ble invitert til å foreslå en korrespondent som kunne følge Kommissjonens arbeid på avstand og komme med skriftlige kommentarer og forslag. Som korresponderende medlem har Bispekonferansen oppnevnt fru *Inger Hedemark Saxlid* fra København Bispedømme.

ST. OLAV'S
REDAKSJON

TLF. 20 72 26 - 28 95 18

En
klovn

Sommertema
sin

DE UFOR

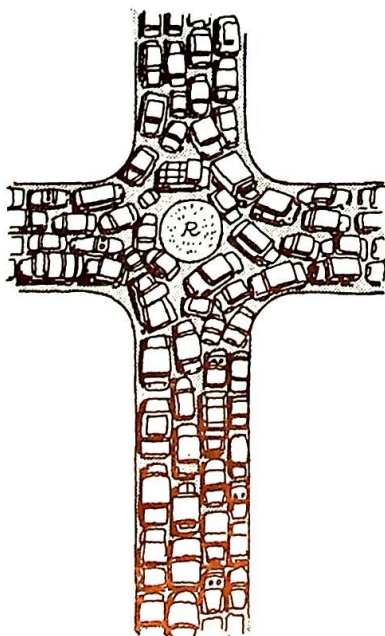
Sommer, tid for hvile og plass for en smule forsoning.

Ett av våre ankepunkter mot de to kvinnebladene som omtales i dette nummeret — på de neste sider — er at de virker så opptatt av sine rettigheter og sin prektighet at de øyensynlig ikke engang kan tenke seg en forsoning.

Jeg forestiller meg at begge parter biler inn i feriemåneden juli i den deilige overbevisning om at de valgte det rette i striden. Og at de andre kan ha det så godt.

Ikke alle fortjener en plass i kvinnens avantgarde og ikke alle er frelst.

Det er en smule deprimerende å se hvordan vi moderne mennesker maurflittig lager nye mønstre når vi skal befri oss for noen gamle. Vi får andre moter og andre slagord, vi hater og vi elsker — og synes at vi er med på å forandre verden til noe bedre. Men det er ikke mulig å lage noe godt ut av hat og mistillit.

Mange kristne i dette land, mennesker som burde vite bedre, lukker seg inne i sitt eget fredelige og trygge miljø og avviser alt maset som påfunn av farlige, nedbrytende krefter.

Opprørerne på sin side lar seg ofte smitte av marxistiske ideer om den uforsonlige klassekamp og kjemper med suveren forakt for andre menneskers meninger.

Forleden diskuterte jeg artikkelen om de to kvinnebladene, mine egne tanker om forsoning og slikt og andre ting med en dame jeg kjenner og setter stor pris på. Hun leser ST. OLAV, hun hører med hjertet til i Sirene-kretsen, og hun har en sterk og forståelig motvilje mot Basun-bladets fromme talemåter.

Nå sa hun:

— Dere i ST. OLAV er av samme sorten. Hva gjør dere for å forsone dere med motstanderne og folk som har en annen mening?

Og hun la til:

— Hva gjør dere for å snakke med kristne grupper på Vestlandet for eksempel? Gir ikke dere også fullstendig blaffen i folk som ikke sogner til Moderkirken?

Med disse to spørsmål var vi kommet til et punkt hvor det ihvertfall ikke ble noen hvile. Vi satt ved et åpent vindu, jeg kunne se hvite lakener av måker som ble ristet over vannet nedenfor huset, jeg tenkte igjen på den forestående ferie.

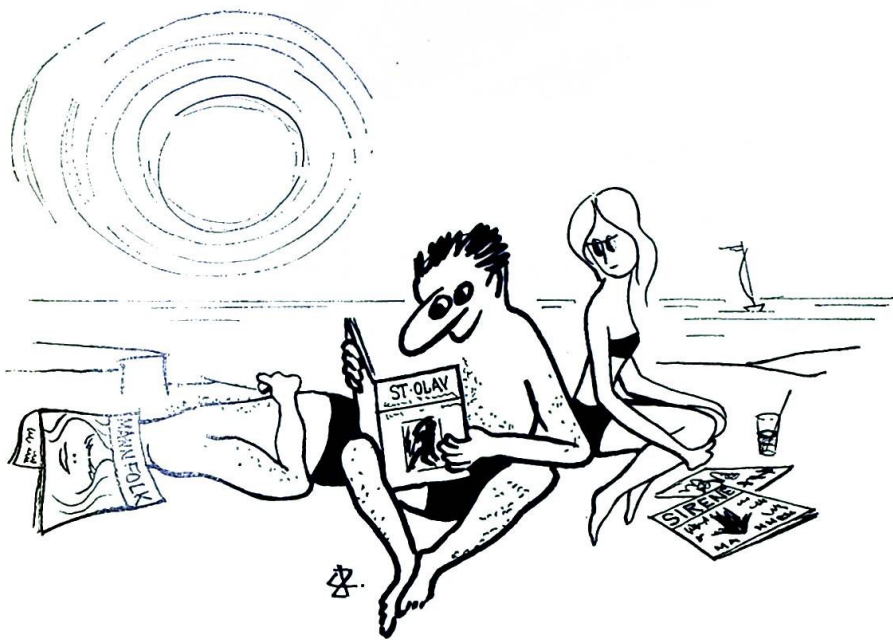
Jeg sa:
— Selvfølgelig gjør vi skammelig lite for å holde kontakt og føre en samtale med andre. Det kan jeg ihvertfall si for egen regning. Det er vanskelig, av og til tilsynelatende umulig, men det må gjøres.

— Kanskje vi likevel skiller oss ut fra de nevnte bladene på en bestemt måte: Vi forsøker å respektere andre med andre meninger. I vår situasjon er det

et og Klovnens møte med
ener og basuner

USONNLIGE

dessuten helt nødvendig. Ja, i vår naivitet regner vi faktisk med at det er et samarbeide mellom mennesker med høyst forskjellige syn som kan bygge verden.

— Dette samarbeidet forsøker vi på redaksjonen å holde alle dører åpne for, enten det nå gjelder kontakt med folk fra frikirken, statskirkemiljøet, politiske retninger eller kvinnesaksgrupper. Men for å få til et virkelig samarbeide trenger forsoning. Nettopp dette med forsoning er et nøkkelord for alle katolikker akkurat nå. Vi tar det alvorlig, men bevares hvor mange tabber vi gjør underveis.

Hun hadde gode innvendinger, og hun hadde også sine fordommer. Som undertegnede. Men vi snakket sammen som gode venner igjen.

Kanskje Sirene og Basuns skribenter kunne møtes på samme måte engang? I dag hører det nærmest utenkelig ut, men også disse motsetninger har et møtepunkt, et sted. De har egentlig en hel del til felles, og de kunne finne ut

hvordan de misforstår og mistror hverandre.

Og de kunne snakke rolig og ikke-politisk om de sakene hvor de virkelig er uenig.

Er det bare en sommerdrøm i en klovnespalte?

Vår tegner har vært på badestranden allerede. Tegningen er ikke et bevis på at ST. Olav er blitt stormannsgal og blander seg med mer leste og utbredte blad. Den er visst bare et forsøk på å si at det er ganske lurt og nyttig å kikke på hverandres meninger, også i juli.

Man skal være uenig med det man ikke kan noe med, det er greit. Man skal kritisere når man mener det trengs, gjerne skarpt.

Men man skal samtidig være villig til å respektere motstandere. Man skal nekte å være med på å tillegge motstandere uerlige hensikter.

Det er det første skritt mot forsoning.

Sommer- nummer

VÅRT SOMMERTEMA i år bygger på en ukes lesning og studium av to nye tidsskrifter: Sirene og Basun.

Under tittelen NÅR SIRENENE BLÅSER I BASUN gjør vi et forsøk på å vurdere stoff, bilder og tankegang i Cappelens «tidssignal» og Kristen Kvinnefronts «alarmstøt».

Her på ledersiden lar vi Klovnens overta sammen med vår tegner. Klovnens betraktning har vi kalt DE UFORSONNLIGE.

■ Et annet sommertema finnes på side 186: FIRE SKRIK MOT SOLEN. Forfatteren, en fransk prest skriver om ferien inspirert av fire sitater av Arthur Rimbaud.

På side 188 presenterer vår medarbeider D. J. Boers SANKT BONAVENTURA O.F.M. og på side 190 har vi en rapport fra 125 års jubileet til Bonifatiuswerk i Paderborn. Tittelen er TYSK STØTTE TIL SKANDINAVIA.

■ Vi har ellers en rekke nyheter fra arbeidet i bispedømmet, for eksempel en kort artikkel om det kateketiske senteret i Bergen, en rapport fra årets pastorallrådsmøte på Mariaholm og noen ord av biskopen om den nye kirkebidragsordningen.

Vår filmmedarbeider har sett en britisk film om aristokratiet, The Ruling Class.

RED.

BRYT
ISOLASJONEN
LES
ST. OLAV!

SOMMERTEMA:

Når sirener blåser i basun

Av AGE RØNNING

James Thurber laget engang en «borgerkrigs-serie» om kampen mellom kvinner og menn. Da jeg siste uke leste og studerte de to norske bladene *Sirene* og *Basun*, tenkte jeg et par ganger på Thurber. De som skriver og tegner for Cappelens «tidssignal» eller for Kristen Kvinnefronts «alarmstøt» virker sjelden gøyale, i alt sitt strev for å forandre eller for å bevare minner de faktisk en smule (på forskjellig vis) om de kvinner den amerikanske kunstneren tegnet og tapte for. Begge parter mangler et forsonende glimt i øyet.

Men nok om det. De følgende linjer er et personlig og sikkert dumdriktig forsøk på å si noe mer etter nevnte ukers lærerike, men også pinefulle lesning. Men først noen ord om de bilder vi i bruker på disse sider og på forsiden:

Både *Sirene* og *Basun* utmerker seg, etter min mening, på en ikke helt fordelaktig måte med sine illustrasjoner. I *Sirene* finner man uestetiske tegninger (unnskyld denne gammeldagse bemerkning) av nakne menn. Man synes å oppfatte hvordan redaksjonens kvinner fnyser av disse latterlige hengemavevesener som utnytter sine sekretærer og fruer og jeg vet ikke hva. I *Basun* serveres med noe av den samme fnysende selvgodhet tegninger av barnehoder og engler og «øyne som ser».

ST. OLAV har en kvinnetegning av Matisse på forsiden, vi likte best henne av de muligheter som forelå. Fotografiene på de sider hvor vi nå befinner oss er delvis plukket ut med tanke på sommerferien, de få ukene da selv mannssamfunnet blir noe man kan smile av.

Men dessverre, det er ikke ferie ennå for de fleste. Disse innledende ord er formastelig tale i alvorret.

Og alvor er det.

En av de store sakene i dette århundre har vært og er kvinnenes frigjøring, en strid som har blitt ført mot

firkantede og bastante fordommer og bekvemmelighets-hensyn. To verdenskriger brakte nok med seg enorme forandringer i det tradisjonelle mønster i Vesten, men også i 1974 raser det storm om spørsmålene. Nye og aggressive forkjempere for den gode sak kan med harme peke på saker som absolutt ikke er løst i samfunnet.

Samfunnet tviholder bl. a. på en skjev og urettferdig lønnsfordeling. Prinsippet om lik lønn for likt arbeid praktiseres ikke. Også på andre måter skapes nye mønstre for den utarbeidende kvinne — videreutdannelse og adgang til mer ledende stillinger henger høyt.

For eks. på dette punkt fører *Sirenes* redaksjon en meget berettiget kamp. Men mer enn det:

La oss med en gang innrømme at *Sirene* også på andre felter har et godt siktepunkt. Det kan gjelde protestene mot diskriminering av kvinnen i ekteskapet, det kan gjelde spørsmålet om kulturell likestilling og medansvar, og det kan gjelde skole- og arbeidsmuligheter. Selvfølgelig aner man samtidig grøssende skyggen av den mannstyrann som bladet avskyr og latterliggjør. Han har jo noe av alle menn.

Men på ett punkt skilles likevel linjene. Ikke bare fordi man savner et smil og blir trett av hån latteren og den hatefulle fnyssingen. Men kanskje, tror jeg, fordi det har gått for mye politikk og kamp-teorier inn i saken. I striden for kvinnens frigjøring og fulle likestilling, engasjerer *Sirene* seg i kamp for meget kontroversielle saker som ikke bare har med kvinnekamp å gjøre.

Redaksjonen er så vidt jeg forstår livlig med i striden for et stadig friere prevensjonstilbud — en idé som vi på side 192 i dette nummer lar en kyndig stemme tale rolig om. Dernest går sannsynligvis flertallet på denne krigerske stapp inn for selvbestemt abort, så vidt jeg kan se uten å presentere for mange motforestillinger.

Jeg kan ikke se dette anderledes enn som følger:

Ytterliggående krefter har øyensynlig klart å binde sin versjon av kvinnesaken til et omstridt spørsmål som man på forhånd vet splitter landets kvinner i to grupper.

I en slik situasjon er det ureddelig å stemple den annen part (hvor indirekte det enn gjøres) som reaksjonære tilhengere av et evig slaveri eller som farlige, antikristne banditter. Men jeg kan ikke fri meg fra følelsen av at dette gjøres på kammerset. Og det lover ikke godt for kvinnesaken.

Hvis man leser Sirene og Basun på samme dag, blir man slått av én ting: Ingen av partene gjør forsøk på å snakke direkte til hverandre. Fra starten av velger de å være blad for mennesker som på forhånd har fastlåste meninger. Om så mangt, fra prevensjon og abort til kristendom og åndelig forfall.

Bladet Basunen som kaller seg «et alarmstøt i vår tid» har også et godt utgangspunkt. Bladet bygger på respekt for alt liv og på kristen tro. Vi på redaksjonen burde kanskje hilst Basunen velkommen med fryd. Men det som har skjedd er dessverre at jeg etter å ha lest nr. 2 la bort trykksaken med et stønn.

Jeg skal forsøke å forklare hvorfor jeg mislikte denne «motstandsfronten».

Bladets siktepunkt er:

«Basunen må være et klart talerør i en forvirringens tid hvor moderne mennesker dessverre har mistet perspektivene og det opphøyde syn på det som engang var EN KVINNE. Det tragiske er nemlig ved å skje: Frigjøringskampen løper løpsk — i kampen for å frigjøre seg fra diskriminering kan kvinnen komme til å skade seg selv slik at det hele vil synke ned på et kvinneskammerende nivå.»

«Skulle så andre ha et avvikende syn fra meg og mine meningsfeller i denne sak, så blir det jo opp til enhver. Gud alene er vår dommer. Om andre kvinner vil starte

kristne frigjøringsfronter f. eks., blir det jo deres sak. Men Kristen Kvinnefront og bladet Basunen vil fortsatt være en åndsfront.»

Hvorpå bladet, etter en slik prektig programmerklæring, forsøker å være en åndsfront ved hjelp av pene intervjuer med kristne mennesker, skriftsteder, visdomsord og manende «helsides-plakater».

Det blir et forsøk som muligens virker beroligende på meningsfeller, men som, etter min mening, er en ganske ubrukkelig måte å skape forståelse for kristne synspunkter på. Forbausende mange har alt registrert at bladet foreligger, men stort sett er vel manges reaksjon også nedlatende smil og en hoderystende avstandtagen.

Og det kan da ikke være meningen?

I en meget alvorlig kamp satser Basunen på gamle, prøvede linjer. Først et sitat fra et intervju:

«I familien Sørensens hjem har Guds frykten vært det største og viktigste. De er derfor glad og takknemlig for at de eftersom barna ble store, selv fikk lov til å snakke med dem om ting som ville møte dem i livet. Når det gjaldt intime spørsmål snakket far med guttene og mor med jentene. Det ble stort og vakkert for barna å få «leve rent» i ungdomstiden og la Gud ta hånd om livet.»

Eller for å sitere fra en av de omtalte «plakater»: Tegningen forestiller en mor med tunge innkjøpsvesker og en liten unge. Teksten er følgende:

«Jeg møtte henne sammen med sin unge, sterke mor.

— Hvor snill du er, sier jeg — som går tur med din mamma.

Men det var nok alvorligere enn som så.

— Det er tungt for mamma, svarer hun. — Jeg hjelper henne.»

Og til slutt et dikt med tittelen TAKK FOR BLOMSTENE PÅ VEIEN:

Det ble så stille i min sjel,
den grep meg denne gave —
et broket lite blomstervell
fra snille venners have.
Og mens jeg suger duften inn
og synet fryder øye, sinn,
det går som kjærlig strøk på kinn
av Fader-hånd så øm og linn.

Og du — som sendte gaven hit,
som kjærlig roser plukket. —
Hvem — hvasket slikt i øret ditt?
Har vinden båret sukket?
Si, visste du
at nettopp nu
var kinnen våt
av stille gråt? — — —

Jo — en det visste, ser jeg grant
av kortet jeg blant roser fant.
Jeg visste jo før gaven kom —
Han visste om . . .
Men når Han slik i nåde stor
i roser sender meg sitt ord.
Og fra sin himmel sender bud,
min store, store Gud. —
Da blir nok kinnen atter våt,
men nu av takkens gråt.

Og ordet var:
Guds trofasthet er skjold og vern
i evighet.

(Forts. neste s.)

Dette er tittelen på en meditasjon over ferien, hentet fra «La vie spirituelle» sommeren 1972. Forfatteren er en fransk prest, inspirert av fire sitater fra den franske dikter Arthur Rimbauds verk «Une Saison en Enfer» sier han noe om hva ferie kunne vært.

Ferie, fritid. Ord fylt av lys og frihet. I lange arbeidsmåned har vi ventet, og reklamen har med sitt

drypp-drypp gitt stadig nytt stoff til våre drømmer. Lengsel etter ledigang og frisk luft. Etter reiser, etter nye ting. Skrik mot solen.

Nå står ferien for døren. Hvordan mottar vi den? For å ta imot noen, er det ikke nok å ha ventet den som kommer. Vi må vite hvem han er, ane hva som bor dypest i ham. Hvorfor blir våre ferier mislykket? Skulle de være en hemmelighet vi har glemt, det tapte land? En erfaring å gjøre? Men hvem kan hjelpe oss til det?

Fire skrik

En med

Av Karin

En seer. «Jeg vil være dikter, og jeg arbeider på å bli en som ser.» For et århundre siden skrev Arthur Rimbaud «Une Saison en Enfer», der han ga uttrykk for våre innerste, mest skjulte lengsler. Jeg tar fire sitater derfra. Snarere fire rop. Fire lyn for å trenge igjennom det mørke som våre ferier av og til blir.

Fire skrik — mot Solen.

«Vi lever ikke i verden».

Brudd, avbrudd: det er det mest typiske ved ferien. Brudd med arbeidslivets ensformighet, avbrudd i det enstonige ved tilvante gjøremål og bevegelser. Lys og vind i hverdagens altfor rolige gråvær.

Men hva slags brudd? En flukt uten noen morgendag? En parentes som, engang lukket, etterlater oss på samme punkt som før, like trette og ufrie, like knuget av vanegjengeriets heslighet? Om nå ferien skulle være noe annet?

Den ferie fortjener sitt navn som lar oss tre inn i en ny verden, en fortryllet verden, som er vel avgrenset,

Når sirener blåser i basun

FORTSATT FRA FORRIGE SIDE

Urettferdig kritikk?

Det finnes i dette land mange andre trykksaker på samme nivå.

Javel. Men hvis Basun skal henge side om side med Sirene i landets Narvesen-kiosker, trenger man også åpen kritikk. Etter min mening er det en stygg tilsnikelse å kalle publikasjonen en *kristen åndsfront*.

Så langt disse sommertanker om to aktuelle blad i kiosken.

Vi har kanskje foran oss en stor kamp om abort-forslaget. Egentlig er det nødvendig å slutte rekkene.

Personlig har jeg imidlertid en sterk ulyst mot å bli sittende i samme bås som de sikkert utmerkede, men virkelighetsfjerne og isolerte mennesker Basunens redaksjon skriver for.

Jeg ser jo at Sirene blåser i Basun, dvs. blåser av deres verden. Som jeg har nevnt er det visse grunner til denne innstilling.

Men, som et vennlig råd til jentene i Sirene:

Ikke overdriv denne blåsing. Vær heller bekymret for at andre blåser av dere.

Og: Studer Thurbers kvinner.

Ikke mot solen

Isolasjon i ferietiden

Gullerud-Johansen O. P.

lekens verden. Inn i en tid som er annerledes, mer intens, ikke som den vi lever i til daglig. I denne verden opplever vi en ny måte å bruke tingene på, ikke etter lovene for det nyttige, det praktiske, det økonomiske. La oss ta en lignelse: mel kan benyttes på to måter. Bakeren bruker det til vårt daglige brød, men konditoren lager festkake av det. Dette er ikke bare to måter å lage mat på, to slags mat. Det er to måter å bruke tingene på. Den ene er bestemt av økonomisk sans og sparsomhet, den andre av ødselhet, av glede. Om nå livet dypest sett var overflod, gavmildhet, ødselhet, ren gave? Om vi nå bare hadde valget mellom å samle (og dermed råtné) og å gi (og dermed fortæres), valg mellom skrekken for forråtnelsen og dragingen mot ilden?

Ferie: hvis vi vil, opplevelse av en ny verden, av en tid som er annerledes, av et annet forhold til tingene, av en ny måte å leve i verden på. Skal vi da beskrive de vilkår hverdagens slit lar oss leve under, trenger Rimbauds skrik seg frem: «Vi lever ikke i verden!» Ferie: flukt, parentes? Nei. Fornylse. Bruddet skal sikre en kontinuitet som er dypere, som vi ikke kan se, men som er av uvurderlig betydning. Hvorfor tar vi alltid feil? Det gjelder aldeles ikke å flykte fra vår daglige verden, det gjelder å fornye den. Brostensballet lar meg se hverdagens gater med nye øyne. Vi har gjort dem til et umenneskelig sted der trafikken er konge, der man farer forbi i stedet for å bli. Fordi vi alltid løper, beregner, organiserer utnyttelsen av denne verden, bruker dens ting, lever vi ikke lenger virkelig i den. Ved hjelp av en soloppgang kan ferien gi oss tilbake sansen for den adel som bor i selv de enkleste og alminneligste ting, for verdens skjønnhet, for tidens verdi. Der finnes hemmeligheter som jeg bare kan få vite av vannet og vinden, av vinen og av solen.

«Jeg er en annen.»

Si meg hva slags ferie du har, og jeg skal si deg hvem du er. Jeg skal si deg hva du lengter etter, jeg skal si deg hvor sterke dine fortrenge savn er, jeg skal rive masken av deg. For i det livet du kaller det virkelige, bærer du maske. Og ferien er som maskeballet, den tillater deg å ta masken av.

I maskespillet, forkledningen, karnevalet, maskeraden, gir jeg min innbilte «dobbelgjenger» fritt spillerom, — men hvor virkelig er han ikke, han som omstendighetene eller samfunnet har undertrykt, fortrenge, og som nå åpenbarer seg som den jeg aldri har holdt opp å være. Jeg spør meg selv: «Hvem er jeg? Hvem er mitt egentlige Jeg?» Et utålelig spørsmål. Et spørsmål som jeg stadig fortrenger når det melder seg. Jeg tar min tilflukt til tusen tåpelige påskudd og skylder på alle de gjøremål som, stikk imot all erkjennelse, hjelper meg til å bygge opp min selvfølelse, min tro på egen betydning.

Masker er det alltid å få kjøpt, natt som dag, og feriearrangørene skaffer stadig nye illusjoner. Ferie: anledning til ny flukt, til nye fantasifostre. Men også mulighet for forsoning. Enn om jeg våget å gjøre ferien til et ærlig forsøk på å innse at «Jeg er en annen», og på å slutte fred med meg selv? Valget av ferie sier meg hvem jeg er: kan jeg så ikke ved en av disse kursendringer som forvandler nederlag til seier og synd til nåde, beslutte meg til å bli den jeg vil være? Med det mot som skal til for å skjære bort det som like til nå syntes uløselig bundet til meg, vil jeg tømme den verkebyllen det er å skulle være Noen, og åpne meg for det nye og utrolige å være Jeg. Da blir ensomheten en lykke: forsterket følelse av å være til, av å være noe enestående, berusende glede over å leve, angst over hvor vanskelig det er å finne seg

selv, utålmodighet over sin begrensning, skrekk for den truende død. Det er en fest, men en som lar livet i sin høyeste utfoldelse møtes med døden som nærmer seg.

Ferie: en mulighet for å våkne som menneske. En ydmyk og tålmodig begynnelse på arbeidet for å bli helt ut seg selv. Men til det trengs det tid.

«Her er ingen.»

Ensomheten, mulighet til å bli seg selv, er nøyaktig det motsatte av den verste fare den innebærer: isolasjonen. Ferie i fullstendig isolasjon er en fristelse, like fra den svimlende ensomhet på en øde øy der ingen Fredag kommer og kaller på Robinson, til massen av ensomme individer på feriesteder hvor man treffes eller er sammen uten å møtes. En slik ferie lar oss bare oppleve på et fremmed sted den kontaktløshet det moderne samfunn så ofte dømmer oss til. Rimbauds skrik avslører det uekte i våre vanlige møter med hverandre: «Ikke engang en følgesvenn. Her er ingen».

Den ferie fortjener sitt navn som gir mulighet til å gå inn for virkelig å møtes, virkelig å være sammen. Har jeg, om så bare én gang, opplevd å være helt ut til stede for mine nærmeste? Hvorfor skulle jeg ikke gjøre et forsøk på det, et forsøk som er både skremmende og løfterikt? Det er et under når Jeg ved å bli kalt Du blir til Vi.

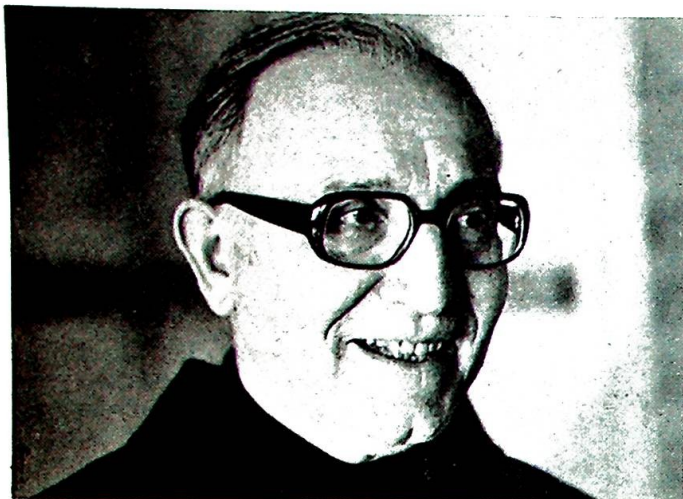
Og hvorfor skulle ikke sommerferien være en tid da man finner tilbake til hverandre? Ektemannen lytter til sin kone. De er sammen med barna, som er blitt store, og snakker med dem. Venner som hadde tapt hverandre av syne, gleder seg over å møtes igjen, over å nyte vennskapet uten å ha noen annen tanke med det. Fellesskapet fornyes. De «nyttige» samtaler som tretter og isolerer, forstummer, og man kan igjen låne øre til det som ligger til grunn for fellesskapet, for ønsket om å være sammen.

Den andre: er han fraværende? Den ferie fortjener sitt navn som gjør slutt på dette fravær, som river ned skillevegger og stengsler, som åpner vinduer. Den som én gang har kjent solvarmen fra et ekte møte med en annen, kan han glemme den? Den som begir seg ut på å oppdage kjærligheten, vil se at den ofte bitre hverdag etter ferien blir begynnelsen på et nytt håp og en ny tålmodighet.

«For et liv! Det sanne liv er ikke her!»

Brudd med overfladisk rutine og
(Forts. neste s.)

AV
D. J. BOERS, OFM

Vil man danne seg en riktig forestilling om den katolske teologi i hele dens fylde, bør man ikke nøye seg med å studere St. Augustin og St. Thomas som dens eneste representanter. I middelalderen, som hertillands fremdeles av usaklige grunner kalles «den mørke», utformet det seg nemlig innen fransiskanerordenen en teologisk strømning som, tross sin forbindelse med St. Augustins teologi, utviklet seg på en selvstendig måte og fikk en særegen betydning i det kristne åndsliv. Denne teologiske strømning fant sin stabile form i den såkalte fransiskanerskole. Nest etter Duns Scotus er St. Bonaventura utvilsomt dens fremste representant. Den 14. juli i år feirer vi 700-årsminnet om hans død som inntraff under konsilet i Lyon i 1274.

Kjennetegne for fransiskanerskolen er ikke så meget at dens teologer med forkjærlighet og av gode grunner forsvarte bestemte teser eller artikler, men langt mer en særegen tenkemåte. Disse teologene hadde en egen måte å bedømme og behandle troens og fornuftens sentrale anliggender på. Det var særlig to faktorer som medvirket til utformingen av fransiskanerskolens teologi: St. Augustins tankeverden og først og fremst den hellige Frans av Assisis inspirasjon. Han etterlot sine brødre visse vesentlige og ledende tanker som ikke unnlot å sette sitt preg på deres åndelige orientering, noe som er lett å

påvise i Bonaventuras teologiske verker og asketisk-mystiske skrifter.

Det var gudmennesket Jesus Kristus som inntok den sentrale plass i Frans av Assisis fromhet og liv. Han betraktet Kristi etterfølgelse som sitt eget og sine brøders hovedanliggende, etterfølgelse av den Kristus som han kjente fra Bibelen og helt spesielt fra evangeliene. Dem leste han aldri gjennom sin private tolknings farvede briller, men alltid i troskap mot den katolske kirkes tradisjon. Den hellige Frans' spiritualitet, den åndelige arv vi har fra ham, er således vesentlig kristosentrisk og helt igjennom bibelsk preget.

Den typisk fransiskanske orientering kommer klart frem i Bonaventuras lære som viser en merkverdig parallell med den hellige Frans av Assisis liv. For likesom Frans' personlige liv nådde sin fullendelse i en mystisk forening med Gud, slik nådde Bonaventuras lære sitt høydepunkt i hans mystiske teologi. Og som den hellige Frans hadde nærmet seg Gud gjennom Kristus, Guds Ord, og helt konkret hadde betraktet alle ting i lyset fra det guddommelige Ord, slik understreket Bonaventura at en kristen tenker må se og betrakte hele universet i forhold til dette skapende, guddommelige Ord som er Kristus. Det er derfor han fremhever at Kristus er alle vitenskapers midtpunkt, og det var også derfor han ikke aksepterte Aristoteles' metafysikk, for i den fantes hverken plass for menneskets personlige forening med Gud eller for Guds Ord, som er Kristus.

Denne typisk fransiskanske orientering, som er både kristosentrisk og bibelsk, trer klart frem i Bonaventuras oppfatning av menneskets forhold til Gud. Som Frans av Assisi anså han menneskets forening med Gud for å være livets viktigste anliggende og dets mål. Men Bonaventura er ikke på noen måte interessert i begrepet menneske, mennesket i og for seg; han er interessert i det konkrete eksisterende menneske, slik det møter oss i Bibelen: historiens aktuelle menneske med et overnaturlig kall, mennesket som er falt fra nåden og er blitt forløst av nåde

---

Fire skrik mot solen

(Forts. fra forr. side)

vanegjengeri for å gjenoppdage verdens virkelige dimensjoner og dens skjønnhet, oppvåkning av det Jeg som sover skjult bak hverdagens masker, fornyelse av de bånd som slitets prosa har løsnet — det er ferie. Den skal gjenskape det sanne, det virkelige liv.

Levd på den måten er ferien en religiøs holdning. Til syvende og sist utleverer jeg meg til de skapende og gjenskapene krefter som var før tiden ble til, og som ligger til grunn

for min frihet og mine vennskaper, — jeg utleverer meg til arbeidet med å frigjøre meg fra kaos og død.

Gud venter meg der. Jeg møter Ham som i begynnelsen skaper verden ved sitt ord, og som frelser den ved Ordet. Hvorfor skulle jeg møte Gud et annet sted enn i opplevelsen av en ekte frihetens tid levd fullt ut? Mer enn noen annen gang er mennesket der menneske; det dypeste i ham tar del i denne solens og vindens fest, i den skremmende og dragende opplevelse av tilintetgjørelse og skapelse,

av fravær og nærvær, av død og av liv. Men mennesket skal leve, det sanne Liv, og den levende Gud er herliggjort.

Den som lever sin ferie slik, om aldri så ufullkommen, gjør til sitt dette ord av Rimbaud som avslutter «Une Saison en Enfer», og som lyder som en profetisk fanfare: «La oss åpne oss for strømmene av styrke og ekte ømhet. Og ved morgengry skal vi, væpnet med lidenskapelig tålmod, gå inn i den strålende, den forfjettede stad.»

Bonaventura O.F.M.

ved troen på Kristus. I dette viste Bonaventura seg som en trofast disippel av Augustin! Selv om han betraktet «mennesket i en rent naturlig tilstand» som en lovmessig abstraksjon, hadde han lite bruk for denslags.

Som sin lærefader St. Augustin var Bonaventura følgelig tilbøyelig til å blande teologiske og filosofiske emner og temaer i én eneste kristen visdom i stedet for å skjelle skarpt mellom filosofi og teologi. En kan imidlertid ikke si at han uten videre og utelukkende satte sin lit til en total kristen visdom, som omfattet filosofiske og teologiske sannheter uansett. Han gjør faktisk en klar forskjell mellom dogmatisk teologi og filosofi, og han godtar en ordning av vitenskapene der filosofien har sin egen plass. Men når dette er sagt, må det også sies at Bonaventuras ideal var den kristne visdoms ideal, der både teologiske og filosofiske sannheter blir sett i lyset fra det guddommelige Ord, som er Kristus. Uten det kan etter hans mening intet tilfredsstillende metafysisk eller filosofisk system stilles opp. I denne sammenheng er det neppe forunderlig, og det vitner igjen om hans typisk fransiskanske innstilling, at for Bonaventura er teologi fremfor alt et studium av den hellige skrift. Teologi må ikke bare være en vitenskap om frelsen eller utelukkende formidle teoretisk kunnskap om Gud og de guddommelige ting. Selv om den er en vitenskap, så er teologi allikevel fremfor alt «visdom» som forener i seg liv og lære. Her sporer man igjen innflytelsen fra den hellige Frans, som alltid betonte det bibelske krav om enhet mellom teoretisk erkjennelse og praktisk handling. Det er nettopp derfor Bonaventura understreker betydningen av personlig hellighet, beherskelse av lidenskapene, rett ordning og oppbygning av tankene, for å kunne gjøre fremskritt i teologisk erkjennelse. Med dette henger det også sammen at fransiskanerskolens teologer, og især Bonaventura, i langt høyere grad enn de øvrige av tidens teologer tenker eksistensielt og individualistisk. Dette viser seg i den forrang de tilkjenner viljen fremfor erkjennelsen, idet de fremhever den guddommelige og menneskelige frihet og setter kjærligheten i høysetet.

Typisk fransiskansk er en positiv innstilling til all skapningen, den som finner et så utsøkt lyrisk uttrykk i Frans av Assisis berømte Solsang. Den fransiskanske kjærlighet til naturen er intet svermeri, den er helt igjenbestemt at den hellige Frans' bibelske og kristosentriske tankegang. Den satte ham i stand til å se Guds spor i skaperverket og hans avbilde i mennesket. Den samme innstilling gjenfinner man i Bonaventuras «idé-lære» (eksemplarisme) og symbolske tenkning. Menneskets oppstigning til Gud i kontemplasjon skjer ved at han fra å betrakte Guds spor i skaperverket vender seg til gjenspeilingen av Gud i menneskets indre. Ved å gå inn i sitt eget indre hever han seg til slutt over seg selv og når frem til kontemplasjon av Gud. Det faktum at Bonaventura i sin metode ikke holder filosofi og teologi strengt atskilt, gjør det mulig for ham å forene sitt syn på skapelsen med det asketiske og mystiske liv.

I dag er nok Bonaventura mest kjent for sine asketiske

og mystiske skrifter. Ifølge Bonaventura er det viktigste ledd i Kristi etterfølgelse å ta sitt kors opp ved å leve i evangelisk fattigdom, ydmykhet og selvfornektelse. Menneskets gradvise forening med den korsfestede Herre blir uavlatelig næret ved en sterkt følelsesbetont betraktning og kontemplasjon av Jesu lidelse etter den hellige Frans av Assisis eksempel. Ved denne utpreget mystiske orientering, ved sin helt kristosentriske innstilling — med forkjærlighet for den fattige, korsfestede Jesus —, ved den indre bønns kjærlighetsfylte betraktning, har Bonaventura hatt varig innflytelse. Dette gjelder ikke bare fransiskanerordenen og dens åndelige liv, men den kristne spiritualitet i sin alminnelighet. En av Bonaventuras store fortjenester er at han, som St. Bernard av Clairvaux, ved ubetinget å stille Kristus i sentrum, har dempet den fare for panteisme som en ensidig gudsentrert fromhet kunne føre med seg. Inspirert av sin fransiskanske oppdragelse bygger Bonaventura det kristne åndelige liv på Jesus Kristus som hjørnestein. Ifølge ham finnes det ingen periode eller tilstand i den kristnes åndelige liv der Guds menneskeverdne Ord ikke er begynnelsen, midten eller endemålet. Den Korsfestede er den eneste vei som fører til ekstases fred og den reneste betraktning av den treenige Gud.

Ved sin kristosentrisk orienterte lære, som ble overtatt av den såkalte «Devotio Moderna», hvis mesterverk er Thomas a Kempis' klassiske verk «Kristi Efterfølgelse», danner Bonaventura en bro som forbinder St. Bernard av Clairvaux med den nederlandske, spanske og franske skole av kristen spiritualitet, og slik hjelper han til med å legge grunnen for det nyere, moderne kristne åndsliv.

ST. OLAV

KATOLSK

TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 50,— PR. AR

Tysk støtte til Skandinavia

BONIFATIUSWERK I PADERBORN HAR 125-ÅRS JUBILEUM

Av Karin Gullerud-Johansen O.P.

Dette navnet sier kanskje ikke norske katolikker av i dag så meget, men de som husker så langt tilbake som til biskop Fallizes tid, vil muligens vite at det dreier seg om en tysk katolsk hjelpeorganisasjon som den gang også støttet den katolske kirke i Norge.

Senere har Bonifatiuswerk konsentrert seg om sin opprinnelige og egentlige oppgave: hjelp til spredtboende katolikker innen Tyskland. I dag, ved 125-årsjubileet, har man besluttet igjen å vende blikket mot Skandinavia og hjelpe trossfeller i diasporaen der. Vi har all grunn til å være takknemlige for denne beslutningen, og gavmildheten fra tyske katolikkers side skulle være en spore til egen innsats for å bli økonomisk uavhengig — så langt det er mulig.

Høsten 1849 var tyske katolikker samlet til møte i Regensburg. Det var den tredje såkalte «Katholikentag» etter at revolusjonen i 1848 hadde gitt forenings- og organisasjonsrett. Som så mange andre samlet katolikkene seg i foreninger og forbund, og allerede i 1848 holdt de et første landsomfattende møte, der man spesielt feiret minnet om den hellige Bonifatius, Tysklands apostel. Ved den andre Katholikentag våren 1849 var dagens problemer rykket i forgrunnen. Et av dem var de spredtboende katolikker mange steder i Tyskland, og det ble foreslått å skape en hjelpeorganisasjon til beste for dem. Denne planen ble altså satt ut i livet allerede om høsten samme år, og den nye organisasjonen ble stilt under den hellige Bonifatius' beskyttelse og fikk hans navn. Den første leder var grev Stolberg som bodde i nærheten av Paderborn. Der fant han også sine medarbeidere, og Bonifatiuswerk fikk sitt hovedsete der.

Men hvorfor var det behov for en slik forening i midten av forrige år-

hundre, og det akkurat i Tyskland? Det er jo ikke et land man umiddelbart forbinder med diasporaproblemer. De var da også av ganske ny dato.

Efter reformasjonen var det prinsipp blitt knesatt at folket skulle ha samme religion som statsoverhodet. Tysklands mange små stater var derfor enten rent protestantiske eller rent katolske, iallfall ytre sett. Denne ordningen, som nok var kunstig, men hadde sikret freden, gikk i stykker ved den industrielle revolusjon. I første halvdel av det 19. århundre brøt tusenvis av mennesker opp fra den jord de hadde vært bundet til. De dro inn til byene, til nyopprettede fabrikker, for å finne arbeid der.

Denne folkeflytning førte til at en mengde katolikker ble revet ut av sitt opprinnelige miljø og måtte prøve å

finne seg til rette i en protestantisk befolkning. De kom til å savne alt det som hadde understøttet og næret deres tro: kirke, prest og sjelesorg, skoler og undervisning. Første generasjon kunne greie dette, men allerede barn og barnebarn mistet lett kontakten med sine fedres tro.

De forsøk som ble gjort for å hjelpe, monnet ikke stort, og det var her Bonifatiuswerk ville sette sine krefter inn. Tanken bak opprettelsen av organisasjonen var at likesom den hellige Bonifatius ikke hadde kunnet utrette stort som misjonær uten åndelig og materiell hjelp fra sitt katolske hjemland, slik må de som arbeider i diasporaen, understøttes både materielt og åndelig fra katolske miljøer.

Og det grodde etter Bonifatiuswerks innsats. For de små og store summer som kom inn, ble det bygd kirker og skoler, barnehjem og barne-

Domkirken
i Paderborn.

haver. Prester ble utdannet og fikk tilskudd til en altfor mager lønn, ordenssøstre fikk støtte til sitt arbeid. Spredtboende katolikker fikk igjen mulighet til å leve et normalt menighetsliv, og barna kunne bevare kontakten med Kirken.

I årene før første verdenskrig dukket nye problemer opp. Katolske gjes-tearbeidere fra Polen strømmet inn i protestantiske distrikter i Tyskland, og Bonifatiuswerk fulgte også dem med sin omsorg.

Annen verdenskrig kom, og i dens kjølvann millioner av flyktninger og fordrevne som fullstendig sprengte de katolske menigheters kapasitet. Hva ville det blitt av alle disse menneskene som etter tap av hjem og eiendom, trosmiljø og slekt, ble kastet ut i det fremmede, dersom ikke Bonifatiuswerk var trådt støttende til? Nå fikk de hjelp til å finne et nytt hjem — også religiøst, og dermed ofte kraft til å avfinne seg med sin tunge skjebne. Det var da også takket være Bonifatiuswerk at den katolske kirke i Tyskland greide å råde bot på krigens ødeleggelser og bygge opp igjen — eller bygge på nytt — tusener av kirker og kapeller.

Ennå i dag finnes det nok av oppgaver for Bonifatiuswerk. Kirken i Øst-Tyskland lever og arbeider under vanskelige forhold. Den trenger hjelp, og får det.

Og selv i Vest-Tyskland har ennå ikke alle menigheter fått sin kirke og prestegård, og enda flere mangler menighetshus. Fremdeles arbeider Bonifatiuswerk med å utdanne prester, og gi de mest trengende tilskudd til lønnen. Men i dag utdanner og lønner man også menighetsarbeidere og kateketer, kvinner som arbeider på heltid for Kirken. Barne- og ungdomsarbeid sluker store summer til skoler og barnehaver, kurser og leirer.

Ikke alle steder er menigheten så stor at den kan ha egen kirke og prest, og andre steder gjør prestemangelen seg gjeldende. I begge tilfeller kommer Bonifatiuswerks underavdeling MIVA inn. Den sørger for motorisert transport, enten for prest med det

nødvendige utstyr — stundom til og med et alter! — eller for menigheten til nærmeste kirke. Menighetsarbeidere og kateketer nyter også godt av MIVA's tjenester. Store deler av den katolske kirke i Tyskland er blitt en vandrende kirke, noe som antagelig vil bli enda mer vanlig i fremtiden. Alt nå er det nemlig mange som sier at egentlig lever alle katolikker i Tyskland i diaspora, ikke lenger spredt blant protestanter, men blant ikke-troende. Trass i dette, og trass i alle de oppgaver som venter i selve Tyskland, har altså tyske katolikker overskudd nok til å tenke på sine trosfeller i Skandinavia. P. Wüstefeld, en av lederne for Bonifatiuswerk, sier ved jubileet: «Vår gave skal også, mer enn det til nå har vært mulig, komme den katolske kirke i Skandinavia til gode. Der er en diasporasituasjon og en diasporanød som langt overgår våre forestillinger om slikt.»

Helt fra begynnelsen av har Bonifatiuswerk vært en felles oppgave for alle tyske katolikker, for alle bispedømmer og menigheter, for alle prester og biskoper. Arbeidet går ikke bare ut på å skaffe økonomiske midler

til fattigere deler av Kirken. Den åndelige hjelp er like viktig. De som bor spredt og ofte må savne det nære fellesskap, skal vite at de ikke står alene, at det finnes trosfeller som tenker på dem og støtter dem med sin bønn, og som er rede til også å yte materiell hjelp.

I ledelsen av Bonifatiuswerk arbeider legfolk og geistlige sammen i enighet og på like fot, og de siste hundre årene har den øverste leder for alltid vært en legmann. Bonifatiuswerks annen leder var biskop, men da han ble fengslet og landsforvist under Bismarcks kulturkamp, ba han om at denne stillingen i fremtiden alltid måtte besettes med legfolk. I dag består styret av ni representanter for legfolket og tre prester som i fellesskap sørger for å fordele de innkomne penger på best mulig måte. «Men det er ikke styrets eneste oppgave», sier den øverste leder i jubileumsåret, juristen dr. Winfried Florian, «vi må også sørge for at Bonifatiuswerk stadig søker og finner nye veier, for å kunne møte de vanskeligheter og problemer som de spredtboende katolikker sliter med i dag.»

☛

Nye signaler fra unge mennesker

I Aftenposten den 6. juni hadde overlege Nils Ahlmann i Trondheim en kronikk som han kalte «Seksualopplysningens begrensning». Hans rolige ord og jagkunnskap gjør innlegget meget verdifullt. Denne redaksjon er ikke enig i alle hans formuleringer, men vi er glad for at han skrev innlegget i en tid hvor det ofte blir en hysterisk tone både over kvinnesaksdiskusjon, abortspørsmål og prevensjonsproblemer.

Red.

Efter at «Lov om svangerskapsavbrott i visse høve» trådte i kraft i 1964, har søknader om abortus provocatus i stor utstrekning være behandlet i familievern/familierådgivningskontorer, hvor slike kontorer er opprettet.

Antall abortsaker som Trondheim helseråds familievernkontor har behandlet i 10-års perioden 1964—1973 er 1307. Ved dette arbeide har kontorets personale fått adskillig innsikt i abortproblematikken og i all den personlige og familiære sorg og den sosiale uvykke som uønsket graviditet fører til. Og vi har også fått innsikt i de abortsøkendes og deres seksualpartners forhold til seksual- og prevensjonsopplysning.

På dette felt fikk vi tidlig det inntrykk, som senere er blitt forsterket, at bak de fleste uønskede svangerskap med søknad om svangerskapsavbrytelse, ligger en svikt hos søkeren og seksualpartneren i deres evne og vilje til å forhindre en graviditet, som for søkeren er uønsket og oftest fortoner seg som en katastrofe, som må unngås ved å få svangerskapet avbrutt ved provosert abort. Vi fikk også etterhvert det bestemte inntrykk at denne «prevensjonssvikt» meget sjeldent skyldes at søkeren er for dårlig orientert om seksualliv og prevensjon til at svangerskap kan unngås. Hovedårsaken mente vi å finne i den abortsøkendes og hennes seksualpartners personlighet og karakter, i umodenhet og mangelfull ansvarsfølelse på området, i sviaktende etiske motforestillinger mot seksuelle kontakter uten annet følelsesmessig engasjement enn det som selve seksualkontakten gir. Denne «menneskelige» svikt fører så til at prevensjon ikke blir gjennomført konsekvent og ansvarsbevisst — og så er graviditet snart et faktum.

I den offentlige debatt, som gjennom de senere år stadig har vært ført om seksualopplysning, prevensjonsveiledning, provosert abort — aktualisert av det stadig økende antall innvilgede og foretatte legale svangerskapsavbrytelser her i landet — har undertegnede i noen grad deltatt, og har da gitt uttrykk for det syn på årsaksforholdene ved denne utvikling som det ovenfor er redegjort for ut fra nevnte personlige erfaringer på området.

Mot dette syn har det vært sterke røster som legger hovedskylden for det økende antall uønskede graviditeter

på utilstrekkelig opplysning om seksualliv og prevensjon — med krav om stadig utvidelse av opplysningsvirksomheten på disse områder. Det siste, og for tiden helt aktuelle, er skoleverkets «Mønsterplan» og «Oslo-plan» for samlivslære og prevensjonsorientering i grunnskole og ungdomsskole. I debatten om disse forhold hevdes det ofte at «inntrykk» som ikke er underbygget med talldata og statistikk, kan være farvet av følelser, fordommer, «forældet syn» o. l. — og altså ikke riktig troverdige.

For om mulig å imøtekomme et krav om tall-data, og også for egen del å få nærmere belyst om ens «inntrykk» er realistiske eller farvet av emosjonelle og irrasjonelle faktorer og derved «upålitelige», har vi ved familievernkontoret i løpet av 1973 rettet endel spørsmål til samtlige abortsøkende kvinner innenfor et bestemt tidsrom, i alt til 60 søkere. (Disse 60 svarer til omtrent $\frac{2}{3}$ av antall abortsøkere i 1973 (totalt 95), og ansees som representative for dette klientel.)

Spørsmålene gjaldt kjennskap og forhold til bruk av preventive midler og metoder, og om de mente å ha tilstrekkelig kunnskap på området til at de kunne ha unngått å bli uønsket gravid.

Vi fikk følgende svar:

Samtlige 60 visste hva prevensjon er. 43 hadde brukt prevensjon, men graviditet var allikevel inntrådt — 17

hadde ikke brukt prevensjon. — Av de 43 som hadde brukt prevensjon hevdet $\frac{1}{3}$ (14) at selve prevensjonsmiddelet/metoden hadde sviktet, hos de øvrige $\frac{2}{3}$ (29) var det hos dem selv svikten hadde ligget ved at de hadde «tatt chance» eller på annen måte vært likegyldige med å gjennomføre prevensjon konsekvent.

Siste spørsmål: «Mener De at De vet tilstrekkelig om prevensjon og seksualliv til at De kunne ha unngått å bli gravid denne gangen dersom De hadde fulgt opp Deres viden på området — forutsatt at prevensjonsmiddelet/metoden ikke sviktet?»

Svar: 59 «Ja» — 1 «Nei».

Undersøkelsen (som var mer omfattende enn det er redegjort for i denne artikkel) bestyrker følgende erfaringsmessige inntrykk:

- at ytterligere utvidelse av seksualopplysning og prevensjonsorientering etter de samme retningslinjer som hittil er praktisert for å redusere antallet uønskede graviditeter, synes upåkrevet og ikke fører til målet,
- at konsekvent gjennomført prevensjon i høyere grad har med modenhet, personlighet og karakter å gjøre, enn med kunnskap på området,
- at konsekvent og ansvarsbevisst gjennomført prevensjon er så vanskelig og krevende at det ikke kan forventes behersket fullt ut og helt betryggende av alle, uansett hvor godt informasjonstilbudet på området er,
- at prevensjonssvikt ikke er begrenset til de helt unge årskuli («nybegynnere»), men i like høy grad forekommer i eldre årsgrupper, hos «voksne» som lever i et veletablert og fast seksualforhold.

Og hva så? Vi befinner oss i dag i den situasjon at antallet svangerskapsavbrytelser pr. år her i landet er kommet opp i meget høye tall og er stadig stigende (hvert 5. svangerskap avbrytes for tiden) — samtidig som kjennskapet til og tilbudet om seksualopplysning og prevensjonsorientering vel aldri tidligere har vært større. Dette betyr ikke at opplysningsvirksomheten på disse områder er uten verdi og hensikt og derfor kan fjernes. Seksuallivet er en så vesentlig del av et menneskes liv og trivsel at enhver har et rimelig krav på kunnskapsformidling på området. Men den foreliggende situasjon i dag betyr at seksualopplysning og prevensjonsveiledning gitt på den måte som hittil har vært vanlig, ikke er tilstrekkelige og adekvate midler til å nå målet: Å redusere uønskede svangerskap og tilsvarende krav om abortus provocatus.

Konsekvensen av dette syn på forholdene må bli en omlegging av opplysningsvirksomheten. Denne har hittil vesentlig tatt sikte på å forhindre «følgene» av seksuelt samliv. At denne opplysningsvirksomhet har kommet til kort, kan skyldes flere forhold, av hvilke følgende to skal nevnes:

For det første at virksomheten ikke sterkt nok har fremholdt *prevensjonens usikkerhetsmargin*, dels selve prevensjonsmidlenes/metodenes usikkerhet og svikt, dels vanskelighetene ved en konsekvent gjennomført prevensjon: den menneskelige sviktfaktor.

For det annet at opplysningsvirksomheten ikke i tilstrekkelig grad har vært rettet mot det vesentligste i denne sammenheng — mot den umodenhet, ansvarsløshet og karaktersvikt som har ført til den lettsindige holdning til seksuallivet som ligger bak utglidningen og all ulykken i vår tid på dette felt.

Alternativet til den hittil praktiserte «konvensjonelle» seksualopplysning, må derfor bli at det for fremtiden blir lagt vesentlig mer vekt på den side av opplysningsvirksomheten som går på styrking av personligheten og karakteroppbyggingen, ansvarsfølelsen, respekten for andres ve og vel, dvs. større kjennskap til vanlige og anerkjente etiske normer — og hensiktsmessigheten av å følge disse — m.a.o.: *Moralsk opprustning*.

Til alt hell er dette syn i samsvar med *nye signaler fra ungdommen selv*, som i den senere tid har gitt uttrykk for at de er lei av all den vanlige seksualopplysning som mangler nyhetens interesse hos dem, og ber om etiske normer. Dette kan gi oss en realistisk tro på at arbeidet for en moralsk opprustning ikke vil bli et slag i luften. Om dette skal oppnåes, vil sikkert i høy grad avhenge av på hvilken måte de etiske synspunkter blir lagt frem for de unge — altså et pedagogisk spørsmål. Også om dette har vi signaler fra de unge selv.

Hvis de etiske normer som bør følges, til eget og medmenneskers beste, ensidig eller sterkt knyttes til det kristne livssyn, er det fare for at svært mange av de unge vil innta en negativ holdning til saken, i samsvar med at svært mange i de tidlige ungdomsår vender sin barnetro ryggen sammen med det livssyn som springer ut av denne tro. Et vesentlig poeng i opplysningsvirksomheten til ungdom om etikk må derfor være at de får forståelsen av at høyverdige etiske normer (samfunnsetikk, sosial etikk, medmenneskelig og mellommenneskelig (human) etikk) ikke nødvendigvis behøver å være bundet til kristen tro og kristent livssyn, selv om også disse normalnormene i vår kulturkrets i det vesentlige bygger på de bibelske tradisjoner og verdier.

Ut fra dette syn kan det kanskje settes et spørsmålstegn ved skoleverkets «Mønsterplan» på dette punkt, som forutsetter at undervisning i etikk i forbindelse med samlivslæren i hovedsak blir lagt til timene for kristendomsundervisningen. Bare *det* vil sannsynligvis utelukke mange unge fra en positiv holdning til etikkorienteringen — og derved bli et pedagogisk feilgrep som ingen er tjent med.

Bekymringene for og forholdsregler mot den uheldige utvikling av kjønns-moralen i vår tid synes i altfor stor grad å være sentrert omkring seksualopplysning og prevensjonsveiledning for de unge. Og så mener man visstnok at dermed har man sitt på det tørre. Man synes å glemme (Forts. s. 199.)

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

holder i år åpent i juli, og vi håper at alle våre innenbys- og ikke minst utenbys kunder kommer innom oss. Benytt anledningen når De er i Oslo til å se vårt spesialutvalg i litteratur, grammofonplater og kunst.

Bemerk sommertiden i juli:

Kl. 10.00—14.00

NY bidragsordning

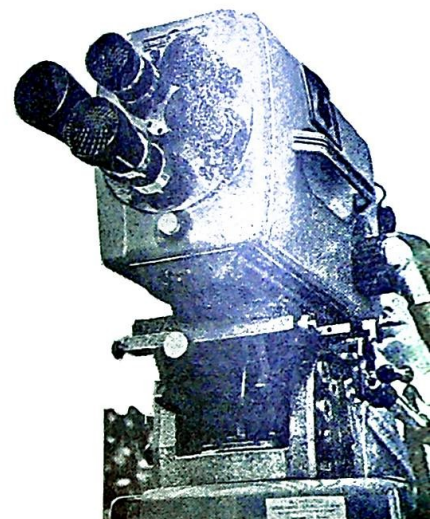
GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 67 23 83		8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00 18.30	11.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 18 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587			9.30
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 22 73 53 - 25 77 07		10.00	— —
<i>Florida kapell</i>			19.00
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvg. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195		8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vestermgt. 5, tlf. 21 266		9.00	11.00
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255			11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550		—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35		8.30 19.00	10.45 9.30
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.30	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214		8.45 19.00	11.00 —
	<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i> <i>St. Eysteins sykehus</i> , Jernbanegt. 29		8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604		19.30	11.00
	<i>St. Elisabethsøstrene</i> , Mellomvn. 47, tlf. 81 487	8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1.VII—31.VIII St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)		19.00 8.00	11.00
	HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00
NARVIK: <i>Den svenske sjomannskirke</i> , Prestebolig: Einervegen 7. Tlf. 41 634.			11.00

Før et par nyhetsklipp utenfra, gjengir vi detaljene i den nye kirkebidragsordningen i Oslo Katolske Bispedømme — den som skal sikre finansieringen av Kirkens drift på det lokale plan. Biskop Gran ga nylig følgende opplysninger:

«De siste statistikker viser at antallet katolikker i O.K.B. har steget langsomt, men sikkert fra 3500 i 1945 til over 10 000 i dag. Samtidig som antallet prester på ingen måte har vokset tilsvarende, og våre søstre på grunn av mangel på kall er sunket fra å utgjøre 11 % av våre katolikker til i dag 4 %, med fortsatt synkende tendens. Jeg nevner særlig dette siste, fordi det ikke turde være en hemmelighet for noen i hvilken grad våre sogn har vært båret oppe av nettopp søstrenes oppfrende innsats.

Efter alle solemerker å dømme vil vi for fremtiden være tiltakende avhengig av legfolkets ydeevne, og vilje. Riktignok betaler alle nå kirkeskatt til det offentlige, penger som blir tilbakeført til Kirken gjennom det vi kaller Statsbidraget og det kommunale bidrag. Men la oss ikke ha noen illusjoner om at disse småbeløp strekker til for sitt formål. Hver eneste husstand som har kontakt med sin kirke har et ansvar å bære her, et ansvar som er voksende og som må tas alvorlig, dersom vi fortsatt skal kunne fungere som Kirke i Sør-Norge. Inntil nå har det så alt for ofte enten vært søstrene som har måttet tre støttende til eller Bispedømmet som har måttet tigge i utlandet

for å få regnestykke til å gå opp. Det er imidlertid en utbredt oppfatning, ikke minst i våre menighetsråd, at våre egne katolikker (som tilfellet er f. eks. med Metodistene, Adventistene og Pinsevevne) kan og bør gjøre vesentlig mer. Flere yder det de kan, noen til og med over evne, mens andre har vennet seg til at det går uten nevneverdig offer fra deres side. Dessverre gjør det ikke det stort lenger, ikke minst fordi alle utgifter til drift av kirker, prestegårder og

biler har øket sterkt de senere år, for ikke å snakke om de ekstraordinære utgifter til reparasjoner og modernisering. Jeg er viss på at alle er klar over dette forhold.

Derfor er nå øyeblikket kommet til å innføre en bidragsordning som har til formål å skaffe permanent balanse i menighetenes regnskap. Det har

MESSE I ST. TOMASKIRKEN PÅ FILEFJELL

Søndag 18. august kl. 12:

Messe v/Mgr. Fishedick

Katolsk-ortodoks dialog

vært hensikten å etablere en ordning som har en viss objektivitet over seg, uten at vi mener å kunne oppnå det helt ut rettferdige ved rent administrative tiltak. Derfor må ordningen praktiseres ut fra enhvers forutsetning og evne.

I korte trekk går planen ut på følgende:

1) Alle menigheter som er i stand til det vil innføre en fast bidragsordning i tillegg til det kommunale bidrag og kirkekollekten.

2) Som normgivende minstesats vil gjelde 1 % av den skattbare inntekt. Menighetsrådene og sognegeistligheten kan, efter å ha vurdert de aktuelle behov og muligheter, fastsette en presentsats, som imidlertid alltid vil fungere som veiledende minstesats.

3) Katolikker som har særskilt høye utgifter for å komme til kirke og/eller for å sende barna til religionsundervisning, kan gå under denne veiledende minstesats. Alle bør imidlertid gi noe.

4) Modaliteten for innsamling av bidragene bestemmes i fellesskap av Sognepresten og Menighetsrådet, efter å ha hørt menighetens mening.

Jeg appellerer til dere alle om å vise en generøs forståelse overfor de tiltak for en bidragsordning som efterhvert vil bli søkt realisert på sogneplan, idet gjennomføringen avhenger av hver enkelts medvirken.»

STØTT

ST. OLAV

GI ET
GAVE-

ABONNEMENT!

WIEN

Wien (KIT) — *Ekumeniska samtalen* om möjligheterna till en återforening har hållits av en katolsk-ortodox teologkonferens i Wien första veckan i april. Den anordnades av det romerska enhetssekretariatet och stiftelsen «Pro oriente» i Wien i samarbete med det ekumeniska patriarkatets ortodoxa centrum i Genève-Chambésy.

Enligt en av talarna vid konferensen, arkimandrit P. E. Lanne från benediktinklostret Chevotogne,

KORTE KLIPP

Det deltok over 102 200 mennesker i retretter som ble arrangert ved katolske klostre og retretthus i Vest-Tyskland i fjor. Det er mer enn 8000 flere enn forrige år.

Antall katolikker i USA utgjorde ca. 23 pst. av befolkningen eller 48.5 millioner. Dette betyr en økning på rundt 5000 på ett år.

På den østerrikske synoden i mai besluttet man efter livlig debatt å senke alderen for menn som vil gå inn i det permanente diakonat fra 35 til 30 år.

En undersøkelse blant medlemmer av kapucinerordenen viser at 65.5 prosent av munkene i en kritisk uttalelse om fattigdomsløfte sa at de følte seg som «bedrestilte». Nesten 6 prosent følte at de selv og ordenen var «rike».

Antall legmannsteologer i Kirken i Vest-Tyskland er nå 130. I 1970 hadde det tyske Caritas 138 000 legfolk med i sitt arbeid, og på de katolske forskolene virket drøyt 17 700 legfolk, kvinner og menn.

Belgien, foreligger från katolsk sida inga större hinder för en snar återforening med ortodoxin. Enda villkoret är att hela ortodoxin förklarar sig beredd till detta steg. Man torde dock få räkna med långvariga samtalen. Det är ingen enkel sak att övergå från en dubbel kyrkotradition till ömsesidig förståelse. Trots olikheterna i de teologiska traditioner som utvecklats bör emellertid framförallt den gemensamma tron och de gemensamma sakramenten tillåta att man återfinner varandra som systerkyrkor.

Professor E. Theodorou, dekan vid den teologiska fakulteten i Aten, framhöll i sitt föredrag att uniformitet och centralisation va okända begrepp i den tidiga kristendomen. Kyrkans enhet bör ej jämföras med fullständig enhetlighet.

Den katolske teologen Louis Bouyer, Paris, behandlade frågan om interkommunion (nattvardsgemenskap) mellan den katolska kyrkan och ortodoxin. Han ansåg att de båda kyrkorna aldrig har betraktat sig som fullständigt åtskilda. En ändring inträdde först när man från katolskt håll började på ortodoxin tillämpa bestämmelserna från konciliet i Trient, som egentligen avsåg hållningen gentemot protestanterna. Detta utlöste en motreaktion från ortodox håll. Enligt Bouyer bör följande åtgärder vidtas av kyrkoledningarna för att nattvardsgemenskapen skall kunna återställas. Sakramentens giltighet i de båda kyrkorna bör ömsesidigt erkännas. Vidare bör deklaras avges att ortodoxins och den katolska kyrkans tro är en och densamma. Slutligen måste från båda sidor erkännas att den odelade kyrkans sju stora koncilier har gjort trosuttalanden som ej kan på något vis ifrågasättas. Enligt Bouyers förslag skall Rom förklara att dogmen om påvens ofelbarhet skall ses i ljuset av de kompletteringar som gjort av Andra Vatikanconciliet; beträffande 1854 och 1950 års Mariadogmer bör vidare en förklaring avges att de bör förstås så som ortodoxin

(Forts. s. 198.)

«Senteret» i Bergen må bli «idébank»

Av ANNE-LISE RESSER

På Ad hoc Pastoralrådsmøtet pinsen 1972 ble det besluttet å opprette et senter for all kateketisk virksomhet i Oslo katolske bispedømme. Senteret ble lagt til Bergen, og fikk navnet Det kateketiske Senter.

Bakgrunnen for opprettelsen fremkom av den generelle situasjon i religionsundervisningen. I hver menighet satt prest(er), søstre og et fåtall legfolk og syslet med religionsundervisningen for barna. Man arbeidet etter ghettoprinsippet, og ante lite om hvilke undervisningsmetoder, lærebøker og opplegg som ble brukt i nabo-menighetene. De eneste undervisningsaktiviteter på tvers av menighetsgrensene var et årlig kateketkurs holdt i Danmark, der også norske kateketer fikk delta. Dessuten arbeidet team i Bergen, Oslo og Arendal med oversettelse av den kanadiske lærebokserien til norsk. Undervisningssituasjonen for den enkelte menighet var lite tilfredsstillende, noe som kom klart frem på pastoralrådsmøtet.

Man trengte et senter som kunne samordne religionsundervisningen. Pastoralrådsmøtet ga Det kateketiske Senter følgende oppgaver:

1) Å bygge opp en utlånssentral med lærebøker, oppslagsbøker, slides, lydbånd og alt annet materiale som man kan bruke i religionsundervisningen.

2) Å være en idébank der alle religionslærere i bispedømmet sender sine undervisningsopplegg, ideer, metoder og erfaringer. Dermed ville man få anledning til å lære andres erfaringer å kjenne når man skulle prøve nye veier. — Dette for å spare både tid, krefter og penger.

3) Å arrangere seminarer og møter som skal ta opp spesielle områder innen religionsundervisningen.

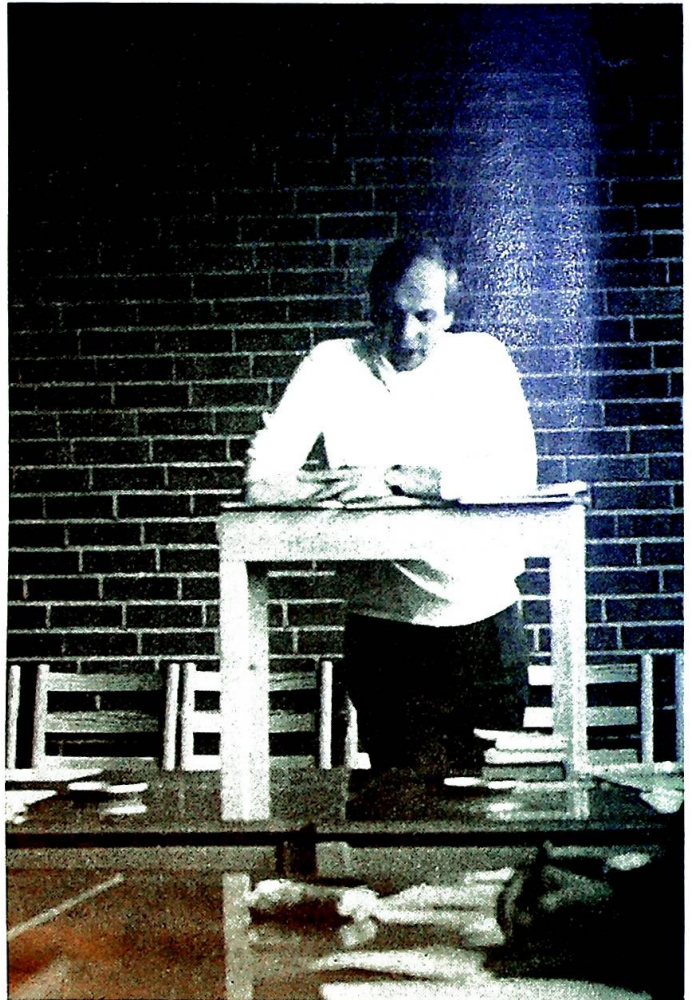
4) Senteret skulle være for alle.

Efter 2 års virksomhet er det berettiget å spørre om Det kateketiske Senter fremdeles er nødvendig.

Rent subjektivt vil jeg hevde at Senteret så absolutt har sin berettigelse — mer enn noen gang. Det har ydet oss «lærere i provinsen» en uvurderlig hjelp — noe som for en stor del skyldes Senterets tause medarbeidere: Sr. Sylvia Krisch og pastor Michel Beckers. Men: Det kateketiske

Senter kunne oppfylt sin oppgave til fullkommenhet hvis vi religionslærere hadde vært litt mer samarbeidsvillige. Vi er jo også medarbeidere i Senteret,

og skulle sende våre undervisningsopplegg, ideer, metoder og erfaringer til Det kateketiske Senter. Det er ikke gjort til nå.

Pastor
Michel Beckers.

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 31. august 1974

8 dages flyreise med full pensjon

Pris: Kastrup/Lourdes tur-retur, hotell «Madonna» d.kr. 1380.—
Særpris for syge og handicappede på «Accueil N-D» d.kr. 1050.—

Valfartspræst: Pater G. GOMMANS C.M.

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN
Barsehøj 25, DK. 2900 HELLERUP

nk»

Min bønn blir derfor: Alle vi som driver med religionsundervisning må gjøre Det kateketiske Senter til en idébank og ikke bare en utlånsentral, slik situasjonen er i dag.

Et av mange områder er den intensive religionsundervisningen som nå skal starte i f. eks. St. Olavs og St. Hallvards menigheter i Oslo, og i Vor Frue menighet, Porsgrunn. Kan vi ikke sende materiale og erfaringer til Senteret, slik at de menighetene som senere vil sette igang intensivundervisning kan kontakte Det kateketiske Senter? Dermed slipper menighetene å kontakte hver av de stedene der undervisningen er prøvet.

.. Dessuten: I de enkelte menighetene har man forskjellige opplegg for f.eks. familiemesser. Kan vi ikke sende opplegg og erfaringer til Senteret slik at også andre kan nyttiggjøre seg dem?

Møter, råd og hjelp i Senterets regi har gitt meg mot til å fortsette som religionslærer. Det kateketiske Senter står som eksponent for det inspirerende miljøet som et fåtall lærere skaper innen religionsundervisningen. Jeg håper at det kan bli mer samarbeide, slik at miljøet kan omfatte alle. Dermed vil Det kateketiske Senter bli VÅRT kateketiske Senter. Det vil være en livsbetingelse for det fremtidige kateketiske arbeid i Oslo Katolske Bispedømme.

Årets pastoral rådsmøte

Av sr. Mette Andréén.

Det var ikke prestesnippene og søsterdraktene som dominerte helhetsbildet på årets pastoralrådsmøte på Mariaholm i pinsen, men et sterkt innslag av legfolk fra mange av bispedømmets menigheter.

Særlig gledelig var det at så mange

av den yngre garde hadde fulgt opp om invitasjonen — det var jo til syvende og sist dem det gjaldt. Temaet var nemlig denne gang konfirmasjonsforberedelsen, og de unge var langt fra redde for å si hva de mente under gruppesamtaler og i plenum. Litt spent var de nok da de møtte frem — hva er nå egentlig et pastoralråd? — men det var bare velvilje å møte fra alle kanter.

Allerede i åpningspanelet der det ble gitt noen korte situasjonsrapporter fra hva som foregår av undervisning rundt om i vårt bispedømme, fikk man en grei redegjørelse fra en av de yngste deltakerne. Det de unge ønsket, sa han, var å lære hvordan kristendommen leves i hverdagen. Her er det til stor hjelp med week-ends og leirer der man prøver å finne en sunn balanse mellom alvor og lek.

Forøvrig kom det tydelig frem i rapportene at det var stor forskjell på menighetene. Avstandene gjør det ofte umulig å samle konfirmantene til undervisning — presten måtte et sted reise over 5 mil for å undervise én pike! På denne måte finnes det jo heller ikke noe miljø de unge seg imellom, og dette er en vesentlig del av undervisningen. Det er derfor nødvendig å skape mindre geografiske enheter der legfolket selv kan ta seg av undervisningen og ikke bør være avhengig av at presten kommer.

Likeledes bør det gjøres mulig å sende de unge til week-ends og leirer, gjerne i lokal regi, ved å gi økonomisk støtte til dette. Særlig for ungdom på småstedene er det viktig å treffe andre jevnaldrende katolikker og oppleve et fellesskap i samvær og liturgi.

Miljø og fellesskap er viktige faktorer i katekesens opplegg, det dreier seg ikke primært om det kunnskapsmessige. Religionsundervisning og skolegang er ikke det samme, og rammen er vesentlig for å skape en trivelig atmosfære og ved det større åpenhet og kontakt. Men det gjelder også å skape en likevekt mellom det som må læres før man kan la seg konfirmere som katolsk kristen og den holdning de unge får til sin tro ved å leve den sammen med andre. Det ene må ikke gå på bekostning av det andre.

Hvis vi skal få slike opplegg satt ut i livet, trenges det kateketer, og det finnes sikkert flere rundt i våre menigheter som vil være i stand til en slik oppgave. Den gode vilje er imidlertid ikke nok, ble det sagt, selv om det er meget. Man kan bare ikke hoppe ut i det uten noen som helst

forberedelse. Ordet «katekese» virker ofte skremmende på mange, men det dreier seg om er en trosformidling og ikke i første rekke teologisk ekspertise.

Likevel må kateketen være i stand til å formidle sin tro, og det kom frem som et alment ønske at det blir arrangert regelmessige seminar eller lange week-ends for dem som ønsker å engasjere seg i undervisningen. Likeledes må det bli gitt mulighet for en mer profesjonell kateketutdannelse i utlandet. Alle som driver med undervisning ble også anmodet om å sende inn beretninger om sine opplegg slik at det kateketiske senter kunne formidle disse erfaringer videre.

Endelig ble det etterlyst en «basis-

(Forts. neste s.)

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	}	Oslo
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke		
Bispegården		
St. Joseph's Institutt	}	Arendal
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Franciskus Kirke	}	Bergen
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Bergen
Vår Frue Kirke		
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus	}	Tromsø
Øyenklinikken		
St. Josephs Hosp., Drammen	}	Tromsø
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.	}	Hammerfest
St. Mikals Kirke		
St. Mikals prestegård	}	Hønefoss
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Lillestrøm
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	Tromsø
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Trondheim
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

Årets pastoral . .

(Forts. fra forrige s.)

bok» inneholdende arbeidsmateriale, emnevalg o. l. samt opplysninger om andre undervisningsformer, à-jour-førte bibliografier og gjerne en «idé-bank» som kontinuerlig burde mates. Dette tiltak burde iverksettes så snart som mulig da det ikke er realistisk å sette seg ned og vente på at noen skal skrive den boken vi godt kunne trenge! Dessuten ville denne bok etter all sannsynlighet være delvis avlegs kort tid etter utgivelsen.

En basisbok ville derimot kunne tilpasses etter de enkeltes forhold, utfylles etterhvert (ved ringperm-system) og også bidra til øket kommunikasjon menighetene imellom ved hjelp av de forskjellige bidragsytere.

Det ble også på møtet lagt frem endel undervisningsmateriale såvel fra utlandet som det som finnes på skandinaviske sprog, bl. a. på protestantisk hold. Her kan det hentes inspirasjon og ideer, men sjelden kan en bok gis de unge direkte i hendene, enten fordi den er på et fremmed sprog eller fordi forholdene er så totalt forskjellig fra våre egne.

Det er allikevel viktig å notere seg at vi her i Norge arbeider med den samme aldersgruppe som statskirken når det gjelder konfirmasjonsforberedelsen. Den protestantiske religionspedagog Aasmund Dales analyse av konfirmasjonsforberedelsen i Norge differensierer seg lite fra vår egen situasjon, med utgangspunkt i at det de unge ønsker er et

møte med kristendommen i liv, der- nest i lære. De trenger først og fremst et fellesskap, og innen dette og de aktiviteter som drives der, de spørsmål som dukker opp, vil den kristne innsikt vokse frem. Men han legger samtidig vekt på at om kristendom er liv, utelukker det ikke at den også uløselig er knyttet til en lære.

Vi bør derfor i fremtiden besinne oss på å holde oss orientert om det som foregår i statskirken når det gjelder ungdomskatekese og ta lærdom av dette.

Når det gjelder de unges egen holdning til mottagelsen av sakramentet, ble det på møtet stadig henvist til biskopens innstilling som han ga uttrykk for i sitt hyrdebrev for tre år siden, nemlig at mottagelsen av konfirmasjonens sakrament må være en fullstendig frivillig handling. Foreldrene må her hjelpe til for at det sosiale påtrykk ikke blir for sterkt. En far sa det slik: «Jeg har inntrykk av at den hellige Ånds syv gaver har måttet vike plassen for de 700 kronene!» Hvis ikke hjemmene her går i bresjen, er det lite vi andre kan gjøre.

Det kunne enda være mange andre ting å trekke frem fra et usedvanlig stimulerende og engasjerende pastoralmøte, men vi får håpe at de som var til stede vil formidle sine impulser videre i sine respektive menigheter slik at det kanskje kan blåse en ny pinsevind innover denne viktige pastorale oppgave.

Katolsk-ortodoks . .

(Forts. fra s. 195.)

aldrig opphørt att forstå dem. Vad därutöver återstår att lösa för att nå full försoning är endast hinder av ren kyrkorättslig natur.

Den katolska teologen, professor J. Ratzinger, Regensburg, sade i

sitt föredrag att upphävandet av den ömsesidiga bannlysningen (1965) utgör en kärlekens symbol som nu ersatt splittringens symbol. Interkommunionen är visserligen ej härigenom återställd, men efter denna kärlekens dialog kan nu seriösa teologiska samtal hållas, som ingalunda får bli något akademiskt småpladder, utan bör präglas av otålig förväntan.

Den ortodoxe metropoliten Damaskinos Papandreu, Genève, ansåg att de teologiska samtalen utgör «en stabil grundval för kyrkornas enhet». Metropoliten är ordförande för det beredningsutskott som har till uppgift att förbereda ett kommande panortodox koncilium, som anses kunna spela en roll i den påbörjade ekumeniska dialogen. Sex ämnen föreslås bli behandlade av detta koncilium: uppenbarelsen, lekmännens medverkan, fastföreskrifterna, äktenskapshindren, kalenderfrågan och ekumeniken.

**Første nummer
etter ferien
kommer
3. august**

FREDRIKSTAD

C. HANSSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tif. 13 056

FREDRIKSTAD

EDVARDESEN & NORHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tif. 11 220 - Fredrikstad

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tif. 83 41 84 - DRAMMEN

THORLEIF BRAATHEN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Anton Bangsgt. 10
Tif. 83 28 62 - Drammen

Nye signaler fra unge...

Forts. fra side 193

at de unge er produkter av den verden som vi voksne gir dem å leve opp i på godt og ondt.

«Moralisering» er et ord og begrep som lenge har vært i miskreditt innen visse kretser. I pedagogisk og psykologisk/psykiatrisk rådgivning og behandlingsevne har begrepet nærmest vært tabu, og en moralforkjemper blir ofte, og med dårlig skjult malice, betegnet som «moralist». Det er imidlertid adskillig som tyder på at en slik holdning til moralorientering og moralpåvirkning har skutt over målet ut fra den erkjennelse at en tilværelse uten faste og alminnelig aksepterte moralnormer er uforenelig med menneskelig og sosial trivsel. Og nettopp optimal trivsel for flest mulig og på lengre sikt må være målet også for opplysningsvirksomheten på seksuallivets område.

Politikernes plass i bildet når det gjelder arbeidet på det etiske og det kulturelle plan for å redusere antallet uønskede svangerskap er klar. Men også abortproblematikken er blitt en aktuell politisk sak, ja, har endog vært brukt som stemmeagn i valgkamp foran siste stortingsvalg. (Grensene for akseptabel politisk sammelighet markerer seg i vår tid ikke alltid like tydelig.) Men står på dette område overfor det paradoksale forhold innen visse politiske kretser, at samtidig som man hevder å ville redusere antallet uønskede svangerskap arbeider man for en ytterligere liberalisering av praksis og lovgivning på området, med siktemål: fri eller selvbestemt adgang til abortus provocatus — til tross for den kjensgjerning at dette i høy grad vil svekke motiveringen for bruk av prevensjon. Siktemålene for dette «dobbeltspill» er innbyrdes motstridende og uforenlige.

Hvilke veier, midler og metoder man mest hensiktsmessig skal velge for å nå målet: å redusere antallet uønskede svangerskap, blir stadig diskutert. Hva som dog ikke er diskutabelt, er at ytterligere liberalisering av abortpraksis i retning av fri, selvbestemt abort, ikke fører frem til, men bort fra dette mål.

OSLO	OSLO
<p>TASEN BOK- OG PAPIR A/S ERLING THORNE</p> <p>Kaj Munks vel 41, Oslo 8 Tif. 23 02 40</p>	<p>Allslags snekkerarbeid utføres REIDAR MYRVOLD & SØN</p> <p>Gladsvel 23, Grefsen Tif. 21 18 32</p>
<p>T. S. JACOBSEN BEGRAVELSESBYRÅ</p> <p>Ullevålsvn. 1 - Oslo</p> <p>Privat 55 77 87 - 69 43 72 Tif. 20 79 06 - 20 79 05</p>	<p>THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI</p> <p>Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo Telefon 20 40 02 - 20 70 02</p>

OSLO

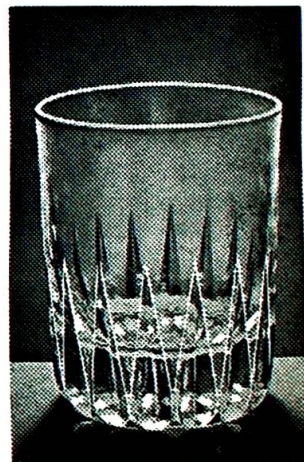
**KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER**

Jens J. Andersen
TOYENGT 2. Oslo

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Pactofino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekker i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

Det skjer i de beste familier

Harselas med det engelske Overhus og angrep på det britiske aristokrati kan virke temmelig fjernt og lett eksotisk på et ikke-britisk publikum. Vi her i Norge, som tross alt har et visst forhold til England og det engelske samfunn, har kanskje kjennskap nok til forholdene til å kunne trekke på smilebåndene og kose oss med et «Ja, de britene!» Wodehouse og hans Jeeves nyter ikke uten grunn en viss popularitet her i landet. Enkelte finner hele dette systemet med jarler og lorder og fargerike tradisjoner hyggelig, på andre virker det anakronistisk, men farlig er det vel svært få som synes at det er.

Peter Medak i filmen *Det skjer i de beste familier* (*The Ruling Class*) ønsker å gi oss et annet inntrykk. Han vil nettopp vise oss det farlige, det syke, i det tradisjonelle engelske klassesamfunnet. Hans film forteller om en passelig eksentrisk jarl som etter å ha holdt en ildfull tale om gamle England og det fordums engelske imperium, drar hjem til sitt slott hvor han slapper av på en temmelig selsom måte og dør ved et uhell. Hans arving blir hentet ut av et privat pleiehjem hvor han har vært diskret holdt innestengt med diagnosen paranoid schizofreni. Han har nemlig den lille svakhet at han tror at han er Gud og Kristus og går rundt og preker kjærlighetens evangelium som Kristus kommet tilbake for annen gang. Dette passer dårlig for den 14. jarl av Gurney, og familien setter i gang med febrilske anstrengelser for å få ham gift slik at han kan frembringe en arving til titelen og godset. Etter å ha gjort sin plikt mot slekten, kan han bare sendes tilbake til asyl. Men alt går ikke etter beregning. En kløktig psykiater får ham helbredet ved lite ortodokse midler, i hvert fall såpass helbredet at han kan bli godtatt av «the ruling class». Hans sykdom tar nemlig en ny lei. Han tror fremdeles at han er

Neste nr. av St. Olav: Legmann tar F.N. oppdrag

Gud, men i stedet for kjærlighetens Gud, er det nå hevners Gud som inntar plassen. Han preker mot det moralske forfall, for innførelsen av dødsstraff, lov og orden, kort sagt, for gjenoppbyggelsen av det gamle, fascistiske samfunnet. Og han blir mottatt med stormende jubel. Konklusjonene er lette å trekke.

Opplegget er fint og kunne ha gitt en film av virkelige dimensjoner, nettopp fordi den kunne ha vist oss mekanismen bak det som vi så altfor lett smiler av med større eller mindre velvilje, det søte, gammeldagse engelske klassesamfunnet. Men dessverre lykkes Medak bare delvis i sitt forsett. Filmen blir for utflytende,

for stillestående, og den ville ha vunnet meget ved å inneholde litt mindre hat og litt mere ironi. Fremstillingen av mennesker med sinnslidelser er heller ikke bare morsom.

Peter O'Toole i hovedrollen virker ikke særlig inspirert av det han holder på med, og dermed faller filmen stort sett igjennom. Han leverer et fint stykke skuespillerkunst, bevares, men ikke særlig inspirert. Det er i birollene at vi finner de beste og mest levende skikkelsene: *Alastair Sim* er meget god som forvirret biskop, og den stenrike butleren er også morsom. Men allikevel er det bare halvfornøyd at man forlater kinolokalet.

P. H.

PETER O'TOOLE I «DET SKJER I DE BESTE FAMILIER.»

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Medredaktør: Karin Gullerud-Johansen O.P.

Medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 95 18.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 50 pr. år. Kr. 25 pr. ½ år. Utlandet kr. 60.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.